

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VII. Sextam Beatitudinem esse Munditiem cordis Innocentiâ &
Simplicitate constantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

arbitremur, quibus, si minùs re atque effectu prodesse possimus, animò certè & voluntate conemur. Vicissim autem Joannem contemplemur Virgini ministrantem; statim enim illam accepit in sua, statim Dominam constituit domus suæ. Quà putas eam diligentia vel ab insidijs Judæorum defendit, vel à tempestatum injurijs, vel, nequid ei decisset, ubique prospexit? Ephesum quoque eam duxit, ut, qua in urbe Diana ab Ethnicis templò totius Asiæ celeberrimò colebatur, in ea Dei Mater à pijs coli inciperet. Discamus & nos Joannis imitatione tum proximis nostris omnia ad vitam tuendam opportuna sollicitè ministrare, tum sacris templis & religiosis domibus omnem liberalitatem ac beneficentiam exhibere.

CAPUT VII.

Sextam beatitudinem esse Munditiem cordis Innocentiâ & Simplicitate constantem.

ET circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna dicens: Eli Eli! lamma

lamina sabaethani? hoc est, Deus meus, Deus meus! ut quid dereliquisti me? In hoc Domini Verbo Sextam Beatitudinem contemplabimur, in cordis Munditia consistentem. Cum enim ijs, qui Cor mundum habent, peculiare ac proprium sit, semper Deo frui, contemplatione & affectu ei inhaerendo: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt: nulli magis id debebatur, quam Christo Domino, cujus humano corde nihil potest innocentius, nihil purius, nihil mundius cogitari: & tamen in ijs supremæ passionis angustijs ad summam & cumulum cruciatuum omnium hoc ultimum accessit, ut pars inferior sacræ illius animæ, omni superioris illustratione & consolatione fraudata, desertam se jure quereretur, dicens: Deus meus, Deus meus! ut quid dereliquisti me? Primum igitur, in quo maximè cordis mundities posita sit, videamus: deinde quàm beati sint, qui cor mundum habent: tertio quid hæc Domini verba nos doceant. Sanè quid sit cor mundum, facilius est verbo dicere, quàm experimento nosse. Cor vocamus Rationalem animæ partem;

in

in corde enim spiritus gignuntur, qui deinde in caput ascendentes illic rationis opera exercent: Sacrae autem litterae fontem, unde vis intelligendi manat, spectantes, in Corde eam potius quam in capite ponunt. Ratio porro humana Intellectu & Voluntate constat. Illud igitur cor mundum, cuius neque in Intellectu macula est, neque in Voluntate. Maculatur autem Intellectus maximè dolis, fallaciâ, falsitate. Voluntas rerum omnium aut pravis aut vanis affectionibus. Ita neque dolum & fraudulentum cor mundum est, neque id, quod rerum terrenarum affectionibus inquinatur. Superna illa Hierusalem, quæ à pacis æternæ visione nomen accepit, cordis mundi symbolum esse potest, quæ tota esse dicitur ex auro mundo simili vitro mundo. Duo sunt in vitro mundo, perspicuitas, & ab omni sorde pura mundities. Duo Cor mundum habet, Simplicitatem, quæ est quædam animi perspicuitas, in quo nihil opaci est, quod dolus tegatur, nihil, quod radios veritatis excipi ac transmitti vetet: atque Innocentiam, quæ est omnis non modò cul-

pæ

pæ expers sanctitas, sed ab omni quoque affectu terreno, nedum sordido libera. Mundum cor primò est sincerissimâ simplicitate pellucidum, totum pervium veritati, nullius fallaciæ coloribus imbutum, nulla erroris labe maculatum, *Simile vitro mundo*. Deinde affectu voluntatis est purum, solidum, *aurum mundum*, absq; omni scoria vitiosæ affectionis. Sed quia mundities ex voluntate in intellectum transit, & ex innocentia simplicitas oritur, ideo priùs aurum, deinde vitrum nominatur, cùm dicitur: *Aurum mundum simile vitro mundo*. Nec prætereundum est, utrumque exemplum significare ejusmodi munditiem, quæ non modò maculâ & sorde careat, sed nec eam recipere apta sit. Nam lignum, vestis ac multa alia, etsi munda sint, facillimè tamen maculas ejusmodi concipiunt, quæ difficilè elui possunt: at vitrum mundum sordes vel maculam contrahere non potest. Aurum quoque mundum ne auruginem quidem patitur; ita cor mundum ejusmodi esse debet, ut non modò nullam habeat maculam, sed omnem respuat, ac rejiciat: ac voluntate qui-

Apocal.
21.v.18.

dem ita dispositum sit, ut non modò nullius culpæ contagione sordescat, non modò nullius affectus humani, nedum sordidi labem retineat, sed expurgatum atque excoctum instar auri perpetuò purum maneat, nec ullam auruginem reddat, denique nec facilè extrinsecus ei aliquid luti, vel cæni injectum concreascit, aut aliùs immissum concipiatur, sed excidat statim, aut leviter eluatur. O qui tale cor aureum haberet, in quo nihil scorix esset! Quid ejusmodi corde pretiosius? Quoad intellectum verò ita se habet cor mundum, ut simplicissimum ac sincerissimum sit: & sicut vitrum nihil aliud quàm lucem capit, cætera omnia excludit, humores, liquores omnes, qui omnia corpora pervadunt, vitrum non excipit; soli patet luci, reliquis omnibus impervium est, ita cor ejusmodi veritatem tantum novit, huic totum patet, hanc neque excludere advenientem potest, neque exceptam cohibere, aut occludere.

*Psal. 39.
v. 10.*

Annunciavi veritatem tuam in Ecclesia magna. Ecce labia mea non prohibebo, Domine tu scisti. Veritatem tuam non abscondi in corde meo. Vi-

des

Psa. 100
v. 3.

des pellucidum cor Davidis? quod nimirum erat secundum Cor Dei, quod pura lux est, pura veritas: & alibi ait: *Non adhaesit mihi cor pravum.* Nullius fallaciae gluten, aut viscus adeò tenax fuit, nullius aulicae fraudis bitumen adeò rapax, ut me ad se pertrahere posset, aut meo cordi vel leviter adhæresceret. Cor enim ejus Crystalinum erat cœlo simile, ut nihil aliud, quàm ad divinæ lucis radios excipiendos ac transmittendos factum videretur. Ex his ergo cùm constet, quid sit cor mundum, difficile non erit ostendere eos beatos esse, qui hujusmodi cor habent. Primum quidem humana quadam & humili beatitudine, quæ in tranquillitate animi posita est. Sanè ipsa tranquillitas nihil est aliud, quàm cordis mundities. Quid enim est, quò cor mundum turbari possit? Num culpæ conscientia? innocens est. Num violentior aliquis affectus? purum est ab omni cupiditate. Num suspicio, error, occulta machinatio? Simplex est. *Quid est*, inquit Apostolus, *quod vobis nocere possit, si boni emulatores fueritis?* hoc est, si id tantum judicetis, quod verum est, nulla fraus,

fraus, nullus dolus vos perturbet, si id tantum amaveritis, quod amandum est, nullus vos rerum humilium aut sordidarum affectus ceperit, quid est, quod vobis nocere possit? Impediet me quicquam, quò minus vero assentiar, falsum averser? Obstabit quidquam, quò minus voluntatem meam ab omni sordido ac me indigno amore contineam, ac puram servem? Hoc si nemo prohibebit, nec voluntas nec intellectus unquam suo bono carebunt. Id si erit, beati erimus. Dixi hanc humiliorem & humanam beatitudinem esse, quæ etiam Philosophis nota fuit. Sed est altior & sublimior beatitudo, quâ frui cor mundum necesse est, Dei præsentia. Deus enim Lux est, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, & quemadmodum sole fulgente, quicquid est pellucidum seu diaphanum, ut vocant, illuminatur, ita quicquid est usquam purum, mundum, expers fraudis ac doli, statim divinæ lucis radios concipit. Omnis anima veritatis est cupida: Ipsa autem veritas longè cupidior est sui ostendendi; lux enim est, & illuminare omnes amat, proinde,

inde, nisi alicujus erroris aut fraudis opacitas obsistat, diffunditur ac fulget. Deus idem bonum est; omnis anima boni cupida est, bonum autem ipsum longè cupidius sui diffundendi, ut, nisi cor pravo aliquo affectu præoccupatum sit, continuò in id se insinuet, totumque occupet. Quid autem beatius, quàm voluntatem nostram totam Dei bonitate, intellectum totum Dei veritate occupari? His ita expositis, ad ipsa Domini verba contemplanda veniamus. Ait enim: *Deus meus, Deus meus! ut quid dereliquisti me?* justa querela mundissimi cordis: ac si diceret. Mi Deus, mi Sol, mea lux! quid est, quòd in cor meum nullos radios immittis? certè illud nulla labes tegit, nulla nubes obvolvitur, nulla caligo operit. Sed, quia Dominus Psalmum Davidis usurpavit, quem etiam, ut aliqui putant, totum submissa voce percurrit, minimè omisit deinde rationem afferre, cur Deus in cor ipsius mundissimum desisset aliquandiu radios suæ consolationis immittere. Longè, inquit, à salute mea verba delictorum meorum. Delicta enim nostra, quæ sua vocat, quia in se suscepe-

Psa. 21.
v. 2.

T

scepe-

sceperat, nubem interposuerant, quâ Do-
 mini cor tegebatur, & perpetua illa supe-
 rioris partis illustratio arcebatur. Hæce-
 rant, quæ, ut extrinsecus claro meridie
 nocturnas tenebras fecerant, ita interio-
 rem illum solem superioris animæ partis,
 qui perpetuo meridie beatitudinis fulgens
 inferiorem sacræ illius animæ partem col-
 lustrabat, eo tempore distinebant, ac radi-
 os vibrare prohibebant. Ergo peccata no-
 stra non modò diviserunt inter nos & De-
 um nostrum, sed in ipso Deo ac Domino
 nostro eam divisionem & Ecclipsim fece-
 runt. Cordis nostri immundities cor mun-
 dum Domini texit & obumbravit. Sit ne-
 bis in posterum mundissimum cor, sim-
 plex, innocens, purum, inscium doli, in-
 scium culpæ. Sed quo pacto id nobis erit,
 cum figmentum cordis humani primum
 sit ad malum omni tempore? tu igitur Do-
 mine, cor mundum crea in nobis: crea,
 inquam, de nihilo; hoc enim, quod habem⁹,
 ita penitus maculas sordēsque vitæ hujus
 imbibit, ut ijs nullò modò expurgari pos-
 se videatur. Ades in nobis emundator cor-
 dium Spiritus, aqua munda, ignis expur-
 gans

gans, & in nobis munda, quod est sordidum, quò corde puro & simplici te perfruamur largiùs.

CAPUT VIII.

Septimam Beatitudinem esse perfectam Pacificationem.

Cùm ergo accepisset acetum, dixit: Consummatum est. Verbo hoc Dominus indicavit, officiò Mediatoris, ad quod peragendum missus fuerat, se jam functum esse, & pacificasse omnia, quæ in cœlis, & quæ in terris sunt, atque adeò respondet septimæ Beatitudini: Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Nostrum ergo erit, contemplari primùm perfectam pacificationem, quam Filius Dei fecit in Cruce, deinde conari eam imitari, ut & nos filij Dei vocemur. Tria inter Deum & res creatas maximè dissidia erant, ad quæ concilianda Pacis sequester missus est Dominus. Primum Naturæ; nam Divina erat infinites altior & perfectior omnī re creata, & proinde chaos magnum erat

T 2

inter